

Nr 2/ 2010

FEED-BACK

FAMILJETERAPIFÖRENINGEN I
MELLERSTA OCH ÖSTRA SVERIGE

FAMÖS, familjeterapiföreningen i Östra Sverige.

Styrelsen

Roland Betnér, ordförande

Otto Meijer, kassör

Marie Dunge, styrelseledamot i riksföreningen Sfft

Ulla Gillerius

Rolf Hessel

Lena Wallin

Mailadress: info@famos.se

Hemsida: www.famos.se

Medlemsavgift: 350:-/år

Plusgironummer: 24 67 84 -3

Innehåll

Några rader från redaktörerna	3
Ordförande har ordet	4
Kassören har ordet	5
Intervju med en Famösmedlem	6
Världskongress i Buenos Aires	10
Famös stipendiefond	12
Seminarium med Ingegerd Wirtberg	13
Anknytningsteori i Kalmar	16
Sfft kongress i Umeå	17
Nordisk kongress i Visby 2011	19

Redaktörerna har ordet

Äntligen kommer det ett nytt nummer av Feed Back. Vi förstår att Du har längtat. Vi som jobbar med tidningen, och de som bidrar med artiklar, hoppas att Du har glädje av läsa denna enkla skrift. Vi välkomnar alltid alla funderingar på innehåll i vår tidning och på vad Famös kan göra för att sprida tankar och intresse kring familjeterapi. Ibland känns det allt som att det blåser kall och hård motvind när det gäller att få utrymme för våra behandlingsidéer. Det är dags att vi gemensamt står upp och vänder riktningen till medvind. Tillsammans är vi starka.

I detta nummer kan Du läsa om både världs- och svensk kongress, seminarium om anknytning, en intervju med en av våra medlemmar och mycket mer. Fortsatt välkomnar vi bidrag i alla former till vår tidning. Har du en idé, något redan skrivet eller förslag till artikel hör av dig till oss!
Du hittar mailadresser på insidan av tidningen.

VI BEHÖVER BLI FLER!!!!!!

Hjälp oss att värva medlemmar!!!!!!

Årsavgift och bankgironummer för inbetalning av medlemsavgift, se insidan av tidningen.

Lena Wallin och Rolf Hessel

Ordföranden har ordet

Det har nu gått tio år sedan jag började i Famös styrelse. Åren har gått riktigt fort. Och det har varit ett spännande arbete. Men till årsmötet avgår jag.

Jag vill samtidigt berätta om det trevliga arbetet som det innebär att sitta i Famös styrelse. Där får vi via Skype internettelefoni mötas till överläggningar. Arbetet består bl a i konkreta förslag om kommande seminarier. Vi samtalar och diskuterar olika förslag, planerar och genomför dessa. Det är ett kul och stimulerande arbete. Därför vill jag helt enkelt locka dig till detta arbete.

Famös har under de 10 år som jag suttit i styrelsen skapat ett 25-tal olika seminarier med varierande innehåll. Målsättningen har varit att skapa seminarier som lockar en bred inriktning. Kanske har vi lyckats med detta.

Några av dessa seminarier har lockat ett deltagarantal på 100 personer bl a det senaste med Anders Broberg.

Andra seminarier har varit i mindre omfattning. Men det måste även finnas plats för dessa mindre sammanhang. Antalet besökare är inte alltid det samma som bra seminarier.

Efter 10 år i styrelsen och 9 års som ordförande tycker jag det är dags att ge plats för andra. Kanske är du en av dem som vill ge dig i kast med detta arbete? Du som har tankar om detta tveka inte att ta kontakt med styrelsen. Din röst är detta sammanhang viktig. Du behöver inte ha färdiga tankar eller genomtänkta förslag.

Det viktiga är mångfalden och att det finns plats för olika tankar.

Det finns många framtidsfrågor som inte är så lätta att ta i. Vart är vi på väg och hur ska det gå för familjeterapi i framtiden? Andra frågor gäller utbildningar.

Högskoleverket har kommit med ett nytt förslag till psykoterapeututbildning som i korthet innebär att den gamla steg 1 utbildningen kommer att försvinna. Den kommer att integreras i olika grundutbildningar som det görs redan i dag för de som utbildar sig till psykolog. På liknande sätt ska steg 1 integreras i socionomutbildningen.

Vidare kommer de som utbildar sig till psykiatrisjuksköterskor att ha en integrerad steg 1 utbildning. För läkarkåren gäller att de som väljer att specialisera sig till psykiatriker kommer att gå en integrerad utbildning. Det betyder att personkretsen för dem som vill utbilda sig till psykoterapeuter kommer att begränsas. Vad det kommer att betyda för framtiden är just nu lite svårt att överblicka.

Väl mött!

Roland Betnér
Ordf

Kassören har ordet

Idag känns det lite lättare att vara kassör i föreningen och förklaringen till detta är en lyckad föreläsning i Kalmar med Anders Broberg. Vi blev till slut över hundra deltagare och nästan alla sa sig vara mer än nöjda.

I förra numret anammade jag eller lyfte fram förslaget från kongressen i Tällberg dvs. "att alla medlemmar ska värva var sin ny medlem – så blir vi dubbelt så många". Man kan inte beskylla våra medlemmar för att vara alltför lydiga. Den gubben gick inte kan man säga. Men ni ska veta att jag tycker om er ändå. Vi ska vara rädda om varandra vi familjeterapeuter och familjearbetare. Familjearbetare ja – ja alla vi som arbetar med "Livets stoft -familjen" som Ingegerd Wirtberg så vackert beskriver det, är välkomna till föreningen. Så fortsätt och tjata lite på era kollegor och vänner så kan vi närma oss våra drömmar. Att bli fler.

Vi ses på årsmötet i januari så ska jag visa er alla mina plus och minus.

Otto Meijer
Kassör

Vad gör ni därute i levande livet?

Tänk vad det känns bra att veta att det finns så många som är intresserade av Familjeterapi!

Men vilka är vi egentligen? Jag har länge undrat vilka medlemmarna i föreningen är och på vilket sätt intresset för familjeterapi avspeglar sig i arbetet?

Denna gång har jag valt att intervjua Stefan Heimer, Täby

- Hur kom du i kontakt med familjeterapi?

I mitten av 80-talet arbetade jag på ungdomsgruppen i Nyköping. Vi åkte på ett seminarium med bl a Magnus Ringborg: "Änglar och banditer - tonåringar ur ett familjeperspektiv". 1987 påbörjade jag en 3-årig familjeterapiutbildning med Monica Mörlid och Eva Brick. Det var ett arrangemang av landstinget och tre platser köptes in för socialförvaltningens räkning. P.g.a. min egen historia som "aktivist", hamnade jag snart nog i Famös styrelse och jag var med och arrangerade den årliga familjeterapikongressen i Söderköping 1991. 1994 kom jag med i riksstyrelsen där jag blev kvar i 4 år.

- Vad var det som väckte ditt intresse?

Seminarieriet "tonåringar ur ett familjeperspektiv" fick mig att tänka på vårt dåvarande arbetssätt som individuellt och lite fyrkantigt. Att arbeta med föräldrarna i bakgrunden kändes endimensionellt. Nu såg jag möjligheter i att se det som ett gemensamt (familje-) bekymmer. Ett synsätt växte fram där vi inte i första hand tänkte "placering av besvärlig tonåring". Vi såg det som en utvecklingskris i familjen, en kris som yttrade sig som bekymmer med tonåringen. Föräldrarna måste också förändras själva för att möta den förändrade tonåringen.

Jag var med och startade socialtjänstens familjebehandlingsenhet "KUBEN" 1989. Det var på den tiden en verklig pionjärverksamhet. Vi minskade antalet placeringar från 25 till 7 på två år.

- Vad arbetar du med idag?

De senaste tio åren har jag sett till att arbeta minst en dag i veckan som familjeterapeut. Nio år i arbetet på Dialogen, det senaste året på Resursteamet i Täby.

Övrig tid arbetar jag som handledare.

- Kan du använda dina kunskaper inom familjeterapi i arbetet idag -och hur ?

Att varje vecka möta familjer som behöver stöd och ex.vis socialsekreterare som behöver stöd i sitt arbete. Det påminner mig om hur bra/givande det är att se från två håll.

Ett annat exempel är när jag handleder familjehem och i en annan grupp träffar socialsekreterare som placerar barn i familjehem. Även där ser man det från flera håll- det blir en hjälp - man ser –systemiskt- hur det hänger ihop- sammanhang - "ekologiskt"

Jag träffar ensamkommande flyktingbarn, jourhem som tar emot barnen och migrationsverket. Där handlar det om samma målgrupp sedd från tre olika håll. Jag använder mig också av ett familjeperspektiv i tex arbetet med ett familjehem. Man frågar sig "varför gör han si eller så"? När man sätter barnet i sitt sammanhang är det lättare att se att barnets beteende inte bara är ett uttryck för exempelvis "elakhet" eller "respektlöshet".

Annars har jag tagit med mig det lösningsfokuserade synsättet. Jag använder det i handledning och i arbetet med familjer. Jag har alltid tänkt på det som ett förhållningssätt. Du kan använda det på din hund, dina barn, din fru, det viktiga är vart du riktar ditt fokus.

Minuchin dyker upp då och då. Och hans tankar om hur en familj bör vara organiserad för att skapa förutsättning att det ska funka. T.ex. gränser mellan subsystem och hierarkin i familjen.

Det narrativa synsättet och det salutogena känns som grenar på samma träd. Människan lever sitt liv genom den dominerande berättelsen om sitt liv. Tanken "jag är problematiker, jag har aldrig fått hjälp" kan spilla över på socialsekreteraren. Det är viktigt att hitta alternativa sätt att beskriva. Det känns bra och är roligt att arbeta så. Många känner igen tankar bakom det salutogena tänkandet: om tillvaron känns obegriplig och man inte har en hanterbar livssituation så mår man dåligt. Oavsett om familjen är i kris eller inte. Samma kan gälla personal i en omorganisation. Det är ohälsosamt med lågt KASAM.

Jag tycker om idéer och verktyg som är användbara, ser mig på så sätt som pragmatiker.

- Har du något nätverk, i arbetet eller annars, av personer med samma intresseinriktning?

Inte via någon förening eller klubb. Men jag har förstås vänner och kollegor som sysslar med sånt som jag gör. Där finns möjlighet att utbyta idéer vid tillfälle/behov. Jag har också ordnat handledning för min egen del med systemisk inriktning.

- Får du uppbackning/respekt på din arbetsplats för att arbeta familjeterapeutiskt?

När jag arbetar i Täby är min "tjänstetitel" familjeterapeut så där är det förstås det som räknas.

Övriga uppdrag får jag ofta just för att jag har den systemiska och lösningsfokuserade inriktning jag har.

- På vilket sätt har dina kunskaper gällande familjeterapi varit till nytta/glädje för dig i arbetet?

I arbetet med familjer känns det självklart. Som handledare genererar familjeterapin bra idéer när någon kört fast med klienter. Någon kan säga "det blir alltid så här med den mamman". Då pratar vi kanske om: "vad händer innan, hur blev hon inbjuden, var sitter ni? Hur samgår man med mamman, hur tydligt är det vad man ska prata om, hur använder ni era roller (om man är två)? Man har med sig kunskap om betydelsen av ramar, samgående, hierarki i rummet, processerna i rummet.

Speciellt viktigt blir allt runt bemötandet. Det är lätt att fastna på innehållsnivå. Familjeterapi ger oss mer fokus på processerna och om hur vi pratar. Vikten av att kunna hitta en annan nivå.

- Vad är familjeterapi för dig?

En övertygelse om att människor förändras tillsammans och att det därför är betydelsefullt att bjuda in mer än en familjemedlem.

Visst kan man också arbeta med en person genom att ställa frågor som har ett familjeperspektiv. Min första utgångspunkt är ändå alltid att sträva efter att välkomna dem som kan vara med och bidra till en lösning.

Familjeterapi är inte motsatsen till individualterapi, men något helt annat!

Jag tycker att familjen är det viktigaste system man ingår i. Vi kommer inte runt det. Vi har vår familj på gott och ont.

Med den övertygelsen är det meningsfullt att hålla på. Familjen är det mest centrala i människans liv.

- Har du tips om böcker/kurser som du anser speciellt givande?

Det behöver inte vara facklitteratur. Ex.vis P.O Enqvist- det han skriver om sin alkoholism. Det har gett mig mer att läsa den boken än det jag sammantaget läst angående missbruk förut.

- Erfarenheter du vill dela med dig av?

Om man vidgar sina erfarenheter utanför vår kulturkrets så ser man vår kulturs idéer om självständighet i ett annat ljus.

"Självständighet - varför då?" undrar många från andra kulturer.

Jag har också en käpphäst som handlar om elitism:

Jag tror att om man vill förstärka familjeterapiens betydelse så ska man vara försiktig med att inta en elitistisk hållning. Det är mycket värdefullt med "sunt förnuft"! Om familjeterapien beskrivs som något som bara legitimerade familjeterapeuter kan utföra, så tror jag man stöter bort många duktiga, exempelvis socialarbetare, ute på fältet. Det är en risk att man tappar medlemmar. Många kommuner bygger nu upp verksamheter med familjeperspektiv. De borde känna sig hemma inom familjeterapien – men?

Jag har en känsla av att medan sådana verksamheter byggs upp så känner de som arbetar där sig inte inbjudna vad gäller familjeterapiföreningarna.

- Har du några frågor till andra?

Ja – "Hur gör ni då?"

Alltså: min fråga är inte "hur tänker ni" utan "hur gör ni?"

- Vad önskar du mer från Famös?

Jag skulle önska att Famös provar att vara den lokalförening som jobbar med att fånga upp alla socialarbetare i kommunerna, framförallt de som arbetar mer praktiskt med familjerna! T.ex. de som arbetar hemma hos familjen. Likaså de som arbetar på Familjerätten. Finns det ens någon medlem som arbetar på familjerätten? Vi behöver

förändras så att de blir mer intresserade. Jag önskar att vi särskilt skulle rikta oss till de grupper som arbetar med familjer. Bara i Norrköping kan det säkert röra sig om 30-40 personer. Tänker vi på Famös område (?) kan det finnas 100-150 presumtiva medlemmar.

Hur få dem jag nämnt att bli intresserade av att gå med i Famös?
Varför skulle de gå med idag?

Dina tips om ytterligare frågor, eller andra synpunkter, kan mailas till antingen
ulla.gillerius@gmail.com
stefan.heimer@telia.com

Rapport från Världskongressen i Buenos Aires mars 2010 **av Årets Famösstipendiat Ewa-Marie Sabel**

Undertecknad har med stöd av Famös stipendium haft förmånen att få delta i XVIII "World IFTA congress" den 17 till 20 mars 2010 i Buenos Aires i Argentina.

IFTA d v s International Family Therapy Association grundades 1987 och har sedan dess näst intill årligen genomfört familjeterapikongresser på olika håll i världen som ni säkert känner till. Detta var IFTA´s 22 årliga kongress. Kongressens tema var "Global Sharing in Challenging Times."

Själva kongressen inleddes på onsdag eftermiddag med officiell öppningsceremoni av IFTAs president William Nichols, EdD, USA samt stråmusik framförd av en ungdomsorkester, varefter samtliga deltagare bjöds på mingel på kongresshotellet Panamericano Hotel.

Dessa kongresser är så fantastiska för att de ger möjlighet till utbyte mellan kollegor världen över. Kongressen hade i år lockat till sig deltagare från 35 länder och totalt var vi knappt 400 individer som kommit till Buenos Aires för att utbyta erfarenheter, delta i workshops och lyssna till föredrag om olika terapeutiska metoder och forskningsprojekt som pågår världen över. Från Sverige var vi totalt sju personer.

Kongressen pågick från torsdag t.o.m. lördag med dagliga föreläsningar och andra arbetspass mellan kl 08.30 och 18.30. Största delen av tiden fanns ett flertal parallella föreläsningar/ workshops att välja mellan. Detta är en del av tjusningen med dessa kongresser att varje deltagare har möjlighet att efter genomläsning av abstracts själv skapa sitt eget unika kongressprogram. En sak att beakta vid dessa val är dock att alla inte talar perfekt engelska och det gäller att behärska engelska mycket bra för att förstå sammanhangen då vissa föreläsare kan ha mycket speciella brytningar. I år var också ett problem att många föreläsningar skedde på spanska med simulantolkning till engelska via hörlurar vilket verkligen krävde maximal koncentration.

Torsdagsförmiddagen inleddes med diverse föreläsningar. Självtalade jag att lyssna till Tom Caplan som talade om behov av grundläggande arbetsverktyg vid en specifik modell för behandling av par, ungdomar och föräldrar. Därefter följde plenumföreläsning av Kenneth V. Hardy PhD, USA under temat. Hem, hopp, hemlöshet och sökandet efter hem i förändringens tidevarv. Denna föreläsning var en av kongressens verkliga höjdpunkter där det framhölls att ett boende och en trygghet i boendet är en helt avgörande faktor för vad som sedan kan vara möjligt att åstadkomma vad gäller behandling. Finns inte en boendetrygghet i grunden är alla behandlingsförsök meningslösa var Hardys budskap. Han talade också om effekter av psykologisk hemlöshet och hur detta kan hanteras.

Eftermiddagen valde jag att lyssna till diverse olika föredrag om familjebehandling vid sjukdom i familjen och hur autism kan ses i ett familjesystem och hur det effektivt går att arbeta med parrelationer där det finns autism hos barnet/barnen.

Fredagen och stor del av lördagen lyssnade jag till olika föreläsningar om trauma bearbetning och EMDR behandling (= Eye Movement Desensitization and Reprocessing). Jag deltog också i en workshop om familjedilemma vid livets slut. Det var en mycket spännande upplevelse att i en liten grupp på tolv personer diskutera dessa mycket svåra frågor.

En av fredagens plenumföreläsningar handlade om etik och etiska dilemma vid psykosociala interventioner utifrån ett kontextuellt relationellt perspektiv. Då de flesta föreläsningarna och arbetspassen inte pågick mer än 60-120 minuter deltog jag i flera olika. Dessa arbetspass gav många matnyttiga tips jag kan använda i mitt vardagsarbete som psykiatrikurator och legitimerad psykoterapeut med familjeinriktning.

Lördagens avslutande plenumföreläsning stod Jaakko Seikkula för. Han menade att psykotiskt beteende är kroppens aktiva svar i nuet på tidigare erfarenheter och inte patologiskt i sig. Han framförde också starka åsikter mot neuroleptika behandling (= antipsykosmedicinering) och benämnde en del långsiktiga bieffekter medicineringen för med sig.

Denna typ av kongresser är ju otroligt intensiva, men ger också så otroligt mycket.

För att hitta en "billig" flygbiljett valde jag att stanna i Buenos Aires över söndagen och fick tack vare detta också möjlighet att bese en fantastisk stad. Buenos Aires är en vacker stad som påminner om spanska städer med mycket grönska. Lukten i staden är god vilket är imponerande i en så stor stad. Detta sannolikt beroende av alla gröna träd. Shakarandan blommade fortfarande med sina vackra lila blommor.

På måndagen påbörjade jag åter hemresan med en massa nyförvärvad kunskap och med förhoppningen om att eventuellt kunna delta även i nästa kongress. Hela hemresan tog 32 timmar (resan dit tog dock 35 timmar). Bara flygresan från Buenos Aires till London tar 15 timmar med en kort mellanlandning i San Paulo i Brasilien, men det var det värt. Därefter återvände jag till mitt vanliga arbete i Västervik som är en kuratorstjänst på en psykiatrisk rehabiliteringsenhet där vi även handhar neuropsykiatrisk problematik. I mitt arbete ingår 25% tjänstgöring på Västerviks Unga Vuxna mottagning.

Tack Famös för Ert bidrag till mitt deltagande i denna kongress

Västervik 2010-05-10

Ewa-Marie Sabel
ewa-marie.sabel@ltkalmars.se

Famös delar ut stipendier

FAMÖS styrelse utlyser varje år ett stipendium. Syftet med stipendiet är att ge dig inspiration, skapa en fördjupning, eller stödja din forskning med anknytning till familjeterapiområdet.

Du kan söka stipendiet i två perioder, mars och oktober månad.

Det krav som finns för dessa stipendier är att du dels måste vara medlem i FAMÖS, dels att du skriver något om det du fått stipendium för i vår tidning FeedBack.

Tag chansen! Sök stipendiet! Förkovra dig!

Ansökningsformulär finns på vår hemsida: www.famos.se

Första vackra dan i Maj eller att lyssna till klokskap

Visst är det skönt att bara sitta ner och lyssna på någon som verkar kunna allt, som verkar vara uppdaterad på det mesta och som nästan känns som ett facit. Det är för lite sånt i vår tid. Givetvis är det så att Ingegerd Wirtberg inte kan allt, inte är uppdaterad på allt och ingen kan väl vara ett facit. Skulle bara vara löjligt eller hur? Vad är det då som är så skönt med detta, att sitta tillsammans med 20 familjeterapeuter/ familjearbetare i ett litet rum i Missionskyrkans lokaler en fredagseftermiddag i maj?

Jo, hon får till formuleringar på ett sätt som jag har försökt tusen gånger utan att riktigt lyckas. Hon är inne på ett familjeterapeutiskt spår som känns mer angeläget idag än någonsin tidigare. Hon hittar de träffsäkra metaforerna som får en att stanna till och fundera. Och allt detta baserat på massor av kunskap och lång och rik erfarenhet (därav facitkopplingen som i sig inte är så familjeterapeutisk eller systemisk)

Temat för dagen är "Vad är speciellt med att vara familjeterapeut?" En önskerepris från oss som lyssnade på henne under kongressen i Tällberg 2009. Hon börjar med att prata om förmånen av att få arbeta med "livets stoff", förmånen att träffa familjer, familjen det mest betydelsefulla sammanhanget i de flesta människors liv. Visst är det så, det vet ju jag som är lillebror, pappa och morfar. Det är inga dåliga sammanhang och har varit föremål för många funderingar och strider för vad som har varit rättvist, rimligt och möjligt. Här kommer lite axplock från föreläsningen som kompensation för er som missade det hela. Ni får lov att läsa allt detta om ni går i god för att aldrig mer missa en föreläsning av Ingegerd Wittberg då hon kommer till stan. Lova!

"Mädchen für alles"

Vi familjeterapeuter är också rustade för att förhålla oss till komplexitet, mångfald och att balansera flera människors uppfattningar samtidigt om hur verkligheten är beskaffad just nu. Vi kan hantera flera relationer och vara till hjälp för flera samtidigt. Som familjeterapeuter rör vi oss i ett nätverk av relationer

- Familjeterapeuten kan röra sig mellan intrapsykiska och interpersonella fenomen i "real time"
- Familjeterapeutens perspektiv balanserar mellan individens inre och yttre liv - sammanhanget är avgörande

Ramen ska förstärka motivet

Vi kan röra oss över generationsgränser, vi kan upphäva traditionella psykoterapeutiska ramar och skapa de som gynnar sammanhanget.

Vi är experter på att skapa sammanhang som gynnar SAM (arbete, ordning, verkan, spel...)

Vi rör oss mellan nivåer

- Som familjeterapeuter är vi bekväma med att flytta oss i förhållande till förklaring, förståelse av och fokus för intervention

Olika nivåer för förklaring, förståelse och intervention (Pinsof)

- Biologisk nivå
- Intrapsykisk nivå
- Interpersonell nivå

Piller och Prat

- Oavsett på vilken nivå interventionen sker tänker familjeterapeuten att förändring på vilken nivå som helst kan ha effekter på andra nivåer och det gäller att få olika nivåer att samverka

Familjeterapeutens arbetsmaterial är berättelser

- Familjeterapeuten rör sig mellan individens olika berättelser och strävar efter att stimulera till samskapande berättelser som går att leva med
- Olika tekniker för detta allt från reflektioner frågor, rollspel, skulpturer till inspelade videosekvenser i föräldrautbildningssyfte

Familjeterapins förhållande till diagnoser

- Speciellt för oss familjeterapeuter är vårt förhållande till den diagnostiska berättelsen som utgångspunkt för vårt arbete

Vem, vad, vilka?

Genom att vi förflyttar oss mellan nivåer så uppenbarar sig genast frågeställningen från vilken nivå skall informationsunderlaget som ska skapa diagnosen hämtas.

Vilken berättelse ska styra?

Familjeterapi - diagnos

- Vad blir konsekvenserna då vi väljer en viss nivå att utgå från för att fastställa en diagnos
- Hur påverkar den diagnostiska berättelsen individen och familjemedlemmarna

Teoretisk utveckling

Vi har gått från första ordningens cybernetik till fokus på världen som ett samskapat fenomen

- Från universum till multiversa
- Från normativt till ickenormativt
- Från intervju till konversation
- Från föreskrift till samarbete
- Från påstående, tolkning till dialog
- Från observatör till observerande system

Samspel

- Affektteori – att i samspel med andra kunna reglera våra affekter på ett socialt accepterat sätt
- Anknytningsteori – behovet av trygghet tillhörighet och en trygg bas – att ge omvårdnad – att söka omvårdnad
- Social inlärningsteori – att inlemmas i flocken genom att få hjälp att handla i enlighet med samt omfatta flockens normer och värderingar

Axplock är ju ofta lite ryckigt, så också här. Men jag kan lova er att Ingegerd fick ihop helheten - för det var ju det som var grejen med hela föreläsningen.

Otto Meijer
otto.meijer@stat-inst.se

Anknytningsteori i Kalmar

föreläsning med Anders Broberg

FAMÖS kunde i september bjuda in till en heldags föreläsning med Anders Broberg på temat Anknytningsteori - betydelsen av nära känslomässiga relationer. Anders är professor, leg psykolog/leg psykoterapeut vid psykologiska institutionen i Göteborg. Han har mångårig klinisk erfarenhet och har under drygt två decennier studerat och tydliggjort vikten av anknytning/nära relationer för individens utveckling.

Det var många intresserade, ca 130 deltagare, som fick höra Anders tala utifrån sitt stora kunnande om anknytningsteori och anknytningens betydelse för oss alla i olika delar av livet.

Anders ägnade sig först åt en "snabbkurs i anknytningsteori". Han uttryckte viss oro att det för många av åhörarna skulle vara "skåpmat", alltså välkänt. Men Anders sätt att delge kunskapen och tillföra det senaste inom området, gjorde den "skåpmaten" mycket välsmakande för oss som lyssnade.

Anders talade sedan, med hänvisning till att det var en familjeterapiförening som bjudit in, om anknytning och psykoterapi.

Sista delen av föreläsningen handlade om aktuell forskning kring anknytning och familjevåld. Han beskrev hur barn som växer upp i en familj där det förekommer våld mellan föräldrarna påverkas både i våldssituationen och på längre sikt. I våldssituationen förlorar barnet båda sina anknytningspersoner. Den ene som hotfull utövar den andre som hjälplöst offer eller genom att båda är "upptagna" av sin konflikt. Våldsexponeringen får konsekvenser för barnets framtida relationer till andra, det påverkar utifrån många aspekter barnets liv och hälsa.

Vill du ta del av mer från Anders Brobergs föreläsning så kan du gå in på Famös hemsida, www.Famos.se. Där finns Anders föreläsningbilder, vilka han generöst delat med sig av. Anders har också gett ut flera böcker i ämnet anknytningsteori.

Lena Wallin

2010 års Familjeterapikongress i Umeå

Tema: Familjeterapi i ett livsperspektiv

Umeå är inte precis nästgårds för oss i södra Sverige varför jag, ensam från Kalmar län, inledningsvis kände mig lite vilsen i letandet efter bekanta ansikten. Men som vanligt var där intresserade, öppna och glada deltagare vilket gjorde att jag snart fick många givande samtal med kunskap, idéer och nya perspektiv att ta med hem. Kongressen var planerad att ha föreläsare från "utlandet" men efter återbud av dessa blev nu kongressen en helsvensk historia. Vi fick därmed möjlighet att se mer av "gamla bekanta". Bland andra Björn Wrangsjö, still going strong när det gäller att vara påläst, intressant och rolig att lyssna till. Han utkom 2009 med boken "Familjens livscykel, om stabilitet och förändring i ett flergenerationsperspektiv". Familjens utveckling är ett viktigt perspektiv i de familjeterapeutiska utbildningarna. En aktuell bok på svenska tas tacksamt emot av oss som tidigare kämpat med den amerikanska varianten. Mats Lundsby fanns i mingel och diskussioner, han fortsätter att jobba för betydelsen av att se barnen i sitt sammanhang. Där var Erik Abrahamsson och hans, i författarsammanhang, följeslagare Gustaf Berglund vilka i sina böcker så intressant presenterar många av familjeterapiens förgrundsfigurer. De lät sig bland annat intervjuas om sitt samarbete och tankar om familjeterapiens framtid. Där var också Marianne Borgengren med mångårig erfarenhet som familjeterapeut, handledare och utbildare. Hon är en av dem som utvecklat ett sätt att kvalitetssäkra familjeterapi i den egna verksamheten, så kallad "Samforskning". Hon var också en av författarna i boken "Vad är verksamt i psykoterapi". Och så Ann-Marie Lundblad som enträget forskat kring de nära relationernas betydelse för vår fysiska och psykiska hälsa. 2005 doktorerade hon med sin avhandling "Kärlek och Hälsa – parbehandling i ett folkhälsoperspektiv". Inte minst intressant, hon pekar på kopplingen mellan problem i den vuxna parrelationen och barns hälsa och utveckling.

En programpunkt som verkligen stack ut för mig, söderifrån kommande, var avslutningsdagens besök av en same som jojkade och berättade om jolkens historia och betydelse inom den samiska kulturen. Åtföljt av en föreläsning av Lars Jacobsson, psykiater, på temat "Att leva i konflikt". Han redogjorde för ett forskningsprojekt om livsstil och psykisk hälsa bland unga renskötande sameer. Detta gav mig en glimt av samernas levnadsomständigheter och kulturarv. Intressant och tankeväckande.

Under vinjetten "Familjeterapi i förändring" fortsatte Marianne Borgengren tillsammans med Björn Wrangsjö tankegångarna från fjolårets kongress där det "Spanades efter familjeterapi". De beskrev familjeterapiens nuläge. Inledningsvis genom att peka på ett antal omgivningsfaktorer som påverkar familjeterapiens plats inom olika verksamheter. Som den planerade förändringen av psykoterapeututbildningen. Och att det i allt högre utsträckning kommer

rekommendationer om vårdprogram och riktlinjer för behandling för olika diagnosområden inom BUP och vuxenpsykiatri.

Efter att ha skissat en kort historik över familjeterapins utveckling gick de vidare till att titta på "Vad har vi idag" vad finns det för forskningsstöd för familjeterapi? Det finns bl.a. forskningsstöd för starkt samband mellan relationsproblem och depression, alkohol- och drogmisbruk, övervikt och fetma. Liksom att familjeterapi är verksamt vid anorexi hos unga och vid beteendestörningar. Vid bipolär sjukdom, schizofreni, stroke och hjärtproblem är familjeterapi en verksamt underlättare i kombination med annan behandling.

Vad Marianne och Björn särskilt ville framhålla till familjeterapins fördelar är att man påverkar relationerna direkt i rummet, genom att förhindra eller minska negativa och konfliktfyllda samspel och få tillstånd konstruktiva upplevelser mellan familjemedlemmarna. Samt att det genomgående finns ett relationstänkande i behandlingen.

Erik Abrahamsson talade bl. a. om "relationsbalans" som begrepp när man arbetar i barnfamiljer. Med begreppet vill han betrakta känslan hos en förälder av att "vara på minus" och av att "nu är det min tur att få", vilket leder till att föräldern "vill ha av barnet". Detta är ett mönster som ofta har ett flergenerationsperspektiv. Det uppstår en osynlig lojalitet kring detta samspelsmönster. Erik har funnit det hjälpsamt att fokusera detta samspel med ett multisympatiskt förhållningssätt, han stödjer var och en i familjen mot en förändring. Då det gäller möjligheten till förändring hänvisar han till Harlene Andersen och tanken om "livslångt lärande".

Erik Berglund ritade en talande figur och uppmärksammade att de olika terapiinriktningarna mestadels lägger stor vikt vid att beskriva sina olikheter trots att de gemensamt har en stor verksamt terapeutisk kärna. Figuren bestod av tre ovaler som i sina nedre hälften överlappade varandra. Jag tänker att Gustav menade att det läggs mer kraft att sälja "sin vara" med beskrivning av det särskilda vilket medför att det i lägre grad blir belyst att det finns kraftfulla gemensamma faktorer.

Kongressen hade lite färre deltagare detta år. Jag hoppas förstås att det inte ska fortsätta så men samtidigt innebar det en ännu mer familjär stämning då vi oftare stötte på varandra för återseende möten. Vädret var gott, humöret var gott, maten var riklig och god och underhållningen toppen!

Glöm inte att titta på SFFT's hemsida, där du hittar inbjudan och program för nästa års Nordiska familjeterapikongress som äger rum i Visby i augusti.

Lena Wallin

Erik Abrahamsson

Ann-Marie Lundblad

Björn Wrangsjö

Nordisk familjeterapikongress i Visby

9:e nordiska kongressen i familjeterapi

”Rötter och vingar” – låt historien inspirera framtiden!

Vi är som familjeterapeuter formade av vår systemiska historia.
Det är ur rötterna vi får vår näring – men inget liv utan växt.

Visby 17-20 augusti 2011

Ytterligare information finns på Sfft´s hemsida www.sfft.se

FAMILJETERAPIFÖRENINGEN I
MELLERSTA OCH ÖSTRA SVERIGE